

Vergaderjaar 1998–1999

26 133

## **Wijziging van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de invoering van een regeling voor de vervanging van verloren gegane aandelebewijzen alsmede intrekking van de Effectenvernieuwingswet**

Nr. 9

### **BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 17 juni 1999

Tijdens de mondelinge behandeling van bovengenoemd wetsvoorstel heeft de heer Santi mij gevraagd nog een reactie te geven op het advies van de gecombineerde commissie vennootschapsrecht van de Nederlandse Orde van advocaten en de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie van 31 maart 1999, dat is uitgebracht aan de leden van de vaste commissie voor Justitie, waar het gaat om **het toepassingsbereik van de voorgestelde regeling in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek**. In dit advies stelt de gecombineerde commissie dat het wenselijk lijkt dat er een regeling is die niet alleen verloren gegane bewijzen van aandelen aan toonder betreft maar ook andere soorten effecten. De gecombineerde commissie denkt hierbij met name aan certificaten van aandelen, obligaties, opties, warrants en dergelijke: de regeling zou met andere woorden alle effecten (als gedefinieerd in de Wet toezicht effectenverkeer 1995) moeten betreffen voor zover daarvan een fysiek stuk is uitgegeven. Ik merk daarbij op dat de gecombineerde commissie geen enkel concreet voorbeeld uit de praktijk noemt, waaruit blijkt dat de vervanging van dergelijke effecten een probleem opleverde.

Bij de voorbereiding van het wetsvoorstel is het toepassingsgebied van de voorgestelde regeling uiteraard aan de orde geweest.

In het Handboek voor de naamloze en besloten vennootschap (Twaalfde druk Deventer 1992, paragraaf 175.1) schrijft prof. Mr W.C.L. van der Grinten dat vele naamloze vennootschappen in hun statuten een voorziening geven omtrent deze materie. Dat stemt overeen met mijn ervaring bij het afgeven van de verklaring bedoeld in artikel 64 van Boek 2 dat van geen bezwaren zijn gebleken.

De ervaring van het Effectenvernieuwingsbureau is dat het gaat om zeer geringe aantallen verzoeken om vervanging van aandelebewijzen. Dat zal een gevolg zijn van de ontwikkelingen in het effectenverkeer, waarover ik tijdens de mondelinge behandeling vandaag al sprak. Verzoeken om vervanging van opties, waarvoor de gecombineerde commissie een regeling wenst, zijn nog nooit ontvangen door het bureau.

De voorgestelde regeling is beperkt tot aandelen waarvan een bewijs aan toonder is uitgegeven. In de memorie van toelichting en later in de nota naar aanleiding van het verslag ben ik op de materie ingegaan. Het ontbreken van een wettelijke regeling voor bewijzen van aandelen aan toonder zou betekenen, dat onzekerheid ontstaat over de vraag in hoeverre typische rechten van de aandeelhouder, zoals de uitoefening van het stemrecht, kunnen worden uitgeoefend. Zoals vandaag tijdens de mondelinge behandeling uiteengezet, wijkt de wettelijke regeling van aandelen op dit punt af van andere effecten. De aandeelhouder die zijn bewijs van aandeel aan toonder verliest, verliest daarmee niet zijn wettelijke rechten als aandeelhouder. Wel kan er onzekerheid ontstaan over de vraag of hij die rechten, zonder het stuk aan toonder, nog kan uitoefenen. De rechten van houders van obligaties en andere effecten zijn niet zelfstandig in de wet opgenomen. Zij worden geregeld in het onderliggende contract. Dat geldt ook voor toekomstige rechten op aandelen, waartoe de obligatiehouder gerechtigd mocht zijn. Een obligatiehouder die vreest dat hij na verlies van zijn toonderstuk zijn rechten niet meer kan uitoefenen, kan er bij het aangaan van de overeenkomst op toezien dat een voorziening wordt opgenomen voor de vervanging van die stukken. Van rechtsonzekerheid is hier geen sprake. Een uitbreiding van de regeling tot andere toonderstukken is daarom niet nodig.

Een ander bezwaar tegen de voorgestelde uitbreiding tot alle effecten in de zin van de Wet toezicht effectenverkeer 1995, waarover ik vandaag sprak, betreft de rechtsonzekerheid die ontstaat als gebruik zou worden gemaakt van de ruime definitie in de Wte. Bij die wet gaat het om het toezicht op het effectenverkeer, een heel ander doel dat de regeling die nu wordt voorgesteld. Die definitie bevat daartoe een zeer ruime en niet-limitatieve opsomming van allerhande waardepapieren en rechten die worden aangemerkt als effecten. Ook allerlei toekomstige financiële instrumenten zullen onder de definitie kunnen vallen.

Ook heb ik tijdens de mondelinge behandeling opgemerkt dat een naar mijn mening belangrijk bezwaar van de voorgestelde formulering van de gecombineerde commissie, en van het voorgestelde amendement van de heer Santi, gelegen is in de omschrijving «waarvoor een fysiek stuk is afgegeven». Deze formulering omvat niet alleen toonderstukken in de zin van de wet, maar ook alle andere tastbare stukken die kunnen dienen tot bewijs van het bestaan van een recht op een effect, zoals bankafschriften. Ik meen derhalve dat er, ook na herlezing van het advies van de gecombineerde commissie, geen reden is om de voorgestelde regeling uit te breiden tot alle effecten in de zin van de Wet toezicht effectenverkeer.

De Minister van Justitie,  
A. H. Korthals